
19.03.2020

[Uudis](#)

Seotud lingid

[Pressikonverents](#)

[Rootsi Finansinspektionen: Swedbank fined for serious deficiencies in its measu...](#)

Dokumendid

[Ettekirjutus Swedbank AS-ile nõudmises viia oma tegevus kooskõlla krediitiasutuste tegevust reguleerivate õigusaktidega \(pdf, 0.69 MB\)](#)

[Faktileht \(pdf, 0.48 MB\)](#)

[Korduma kippuvad küsimused \(pdf, 0.59 MB\)](#)

Swedbankil on Balti riikides olnud suuri vajakajäämisi rahapesu tõkestamise reeglite täitmisel. Sellise järelduseni jõuti pärast Rootsi ja Eesti finantsinspeksiooni koostöös toimunud uurimist, mille käigus vaadeldi nii emapanga Swedbank AB kui ka selle tütaretevõtte Swedbank AS-i tegevust.

Rootsi finantsinspeksioon otsustas, et Swedbank AB-le tehakse hoiatus ning too peab tasuma trahvi summas neli miljardit Rootsi krooni.

[Eesti finantsinspeksioon tegi Swedbank AS-ile ettekirjutuse](#), millega kohustatakse pank võtma kasutusele meetmeid parandamaks rahapesu vastu võitlemise kontrollisüsteeme. Eestis on käimas kriminaalmenetlus, mille eesmärk on jõuda selgusele, kas Swedbankis on aset leidnud rahapesu või muid kriminaalkuritegusid.

Rootsi finantsinspeksiooni läbi viidud järelevalvemenetluse käigus selgus, et Swedbank AB pole oma Balti riikide tüharetevõtetes rahapesu vastu võitlemise meetmete rakendamist täiel määral kontrollinud ega juhtinud. Teadlikkus rahapesu ohust polnud piisav ning ka protsesside, jooksvate tegevuste ja kontrollisüsteemide järgimine jättis soovida. Lisaks puudusid Balti riikide tüharetevõtetes rahapesuga võitlemiseks vajalikud ressursid.

Menetlusest selgus, et Swedbank AB oli teadlik, et Balti riikide tüharetevõtete kaudu võis toimuda rahapesu. Hoolimata mitmetest sise- ja välisaruannetest, milles hoiatati vajakajäämistest Balti riikides, ei võtnud pank nõuetekohaseid ja piisavaid samme. Rootsi finantsinspeksioon tuvastas ka

mitmeid juhtumeid, kus pank polnud neile esitanud kas õigel ajal või üldse dokumente ja teavet, millest oleks saanud juba varem järeldada, et olukord on tõsine. Sama andmete esitamata jätmine leidis aset ka suhetes Eesti finantsinspeksiooniga.

Rootsi finantsinspeksiooni peadirektor Erik Thedéen ütles, et nende menetlus näitas, et Rootsi juhtkond ei tegelenud rahapesuohuga Balti riikides piisavalt tõhusalt. „Sügavalt murettekitav on ka tõik, et pank ei esitanud Rootsi finantsinspeksioonile mitmel korral teavet, mis oleks aidanud jälile saada sellele, kui tõsine ja ulatuslik see probleem Balti riikides on.“

Rootsi finantsinspeksioon uuris ka seda, kas Swedbank AB on Rootsis rahapesu vastu võitlemise meetmeid nõuetekohaselt rakendanud. Nad leidsid, et sealgi oli vajakajäämisi nii klientide hindamisel kui ka tehingute seiramisel. Seega ei täitnud Swedbank AB rahapesu vastu võitlemise nõudeid ka Rootsis.

Eestis ja Rootsis läbi viidud järelevalvemenetluste tulemusel otsustas Rootsi finantsinspeksioon, et Swedbank AB-le tehakse hoiatus ning nad peavad tasuma trahvi summas neli miljardit rootsi krooni. Mõlema riigi finantsinspeksioonide hinnangul ei ohusta sanktsioonid ja ettekirjutused pankade igapäevategevust ega pankade võimet järjepidevalt kliente teenindada. Pangad on hästi kapitaliseeritud ja likviidsed.

Eesti finantsinspeksiooni juurdluse järeldus oli, et tütarettevõttes on olnud tõsiseid vajakajäämisi rahapesu vastu võitlemise kontrollisüsteemides ja pank pole rahapesu vastu võitlemise nõudeid täitnud.

Finantsinspeksiooni juhatuse esimehe Kilvar Kessleri sõnul pole Swedbank piisavalt panustanud kontrollidesse ja süsteemidesse, et rahapesu vältida. „Pangagrupp tegi valikuid, mis lubasid teenindada kõrgema riskitasemega kliente. Samal ajal ei rakendatud piisavaid rahapesu tõkestamise meetmeid ning ei tehtud endale selgeks, kui suurt ohtu mainitud kliendid endast kujutasid.“

Eesti finantsinspeksioon on seetõttu teinud pangale ettekirjutuse, mis kohustab Swedbank AS-i võtma ulatuslikke meetmeid, mis aitaksid neil mõista ja juhtida nii praeguseid riske kui ka neid, millega nad varem silmitsi seisisid, ja võtta seejärel meetmeid riskide juhtimiseks. Lisaks tuleb Swedbank AS-il üle vaadata oma organisatsiooniline lahend ja vajadusel seda muuta, et riske tõhusamalt ohjata. Pank peab muutma oma töökorraldust, et klientide tegutsemist paremini mõista. Samuti peab ümber kohandama praktikad Rahapesu Andmebüroole kahtlastest tehingutest ja operatsiooniriskidest Finantsinspeksioonile teavitamisel. Nagu Rootsi finantsinspeksioongi, leidis ka Eesti finantsinspeksioon rea näiteid selle kohta, kuidas Swedbanki tütarettevõtte Eestis varjas või jättis enda teada info, mis tagasivaates näitab, kui tõsised probleemid olid pangas.

Seda, kas Swedbankis toimus rahapesu või muid kuritegusid, uurib praegu prokuratuur. Kuna Eestis, nagu paljudes teisteski riikides, kehtib topeltkaristamise keeld, lõpetas finantsinspeksioon 2019. aasta novembris väärteomenetluse, et prokuratuur saaks kriminaalmenetlust jätkata.

Lisainfo menetluste kohta

Järelevalvemenetlused Swedbank AB kohta teostati küll eraldi, kuid Eesti ja Rootsi finantsinspeksioon tegid siiski tihedat koostööd. Rootsi finantsinspeksioon uuris seda, kuidas Swedbank AB juhtis rahapesu riske Balti riikides toimunud tehingute puhul ja samuti seda, kas neid nõudeid järgiti ka Rootsis tehtud tehingute puhul. Samal ajal uuris Eesti finantsinspeksioon, kas Swedbank AB tütarettevõtte Eestis, Swedbank AS, järgis kohalikke rahapesu vastu võitlemise

nõudeid.

Rootsi algatas 2019. aasta aprillis järelevalvementluse selle kohta, kui suurel määral Swedbank AB juhtis rahapesu vastaste meetmete rakendamist Balti riikides tehtud tehingute puhul. Vaadeldi ajavahemikku 2015. aastast 2019. aasta esimese kvartalini. Menetluse jooksul töötati läbi väga palju sisekontrolliaruandeid, juhtkonna koosolekute protokolle, nii panga kui ka välisekspertide koostatud eriaruandeid, personaliga tehti intervjuusid ja vaadeldi tehingute andmeid.

Novembris 2018 algatati Rootsis järelevalvemenetlus, mille käigus uuriti, kas pangad järgivad rahapesu ja terrorismi rahastamise vastu võitlemise põhimõtteid vastavalt Rootsi seadustele. Vaadeldi perioodi aprillist 2018 novembrini 2018 ja keskenduti äririskide hindamisele, klientide riskitaseme kindlaksmääramisele, meetmetele ja juhistele, "tunne oma kliente" failidele, tehingute seirele ja kahtlastest tehingutest teatamisele. Menetlus kitsendati tavapärastele kõrgema riskitasemega klientidele (teatud riigi taustaga isikud ja privaatt panganduskliendid).

Eesti finantsinspeksioon viis oma juurdluse läbi 2019. aasta aprillist novembri keskpaigani. Selle jooksul uuriti märkimisväärset hulka sisedokumente ning kohtuti väga palju kordi Swedbank ASi töötajate ja ka juhatuse liikmetega. Finantsinspeksioon uuris ja jälgis töötajate igapäevatööd, testis kliendifaile ja hindas IT-süsteeme ja nende talitluspidevust. Sellest lähtuvalt andis finantsinspeksioon ka hinnangu panga (nii juhtkonna kui ka teiste töötajate) võimekusele rahapesu ja terrorismi rahastamisega võidelda, ohtude tuvastamisele, nende hindamisele ja nende analüüsimisele ning hoolsuskohustuse rakendamisele nii ärisuhete loomisel kui ka teenuste pakkumise ajal. Rahapesu vastu võitlemine on Eesti finantsinspeksiooni prioriteet olnud juba 2014. aastast ning sellest saati on rahapesuoht meie pangandussektoris märkimisväärselt kahanenud. Samuti on Finantsinspeksiooni töö tulemusel oluliselt paranenud pankade vastupanuvõime rahapesu ja terrorismi rahastamist tõkestada.

Ettekirjutuse ja lisamaterjalidega saab tutvuda Finantsinspeksiooni kodulehel.

Lisainfo:

Finantsinspeksioon

Eva Vahur
kommunikatsioonijuht
+372 53300619
press@fi.ee

Kaisa Gabral
kommunikatsioonispetsialist
+372 5111640

Finansinspektionen
+46 070-300 47 32

